

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 145/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Ingrid Čvirkovou, Levočská 866, Poprad, vo veci namietaného porušenia jej základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 11 C 596/1997 z 23. mája 2013, uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 11 C 596/1997 z 1. júla 2014, uzneseniami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19 Co 199/2014 z 10. marca 2015 a sp. zn. 19 Co 200/2014 z 28. apríla 2015 a uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 375/2015 z 28. septembra 2016 a sp. zn. 4 Cdo 164/2016 z 28. septembra 2016 a jej základných práv zaručených čl. 38 ods. 1 a ods. 2 a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 29 ods. 1 a ods. 2 a čl. 31 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 11 C 596/1997 z 23. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Ingrid Čvirkovou, Levočská 866, Poprad (doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 12. januára 2017), vo veci namietaného porušenia jej základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 C 596/1997 z 23. mája 2013, uznesením okresného súdu sp. zn. 11 C 596/1997 z 1. júla 2014, uzneseniami Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 Co 199/2014 z 10. marca 2015 a sp. zn. 19 Co 200/2014 z 28. apríla 2015 a uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 375/2015 z 28. septembra 2016 a sp. zn. 4 Cdo 164/2016 z 28. septembra 2016 a jej základných práv zaručených čl. 38 ods. 1 a ods. 2 a čl. 40 ústavy a čl. 29 ods. 1 a ods. 2 a čl. 31 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 11 C 596/1997 z 23. mája 2013.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vedeného pred okresným súdom, a to na strane žalobkyne, v ktorom sa domáhala voči žalovanej *„zaplatenia náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (obdobie od 1.9.1993 do 31.5.1996) a pri invalidite (obdobie od 1.6.1996 do 30.11.1997) spolu v sume 2.390,83 eur s príslušenstvom (úroky z omeškania, trovy konania)“*.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 11 C 596/1997 z 23. mája 2013 žalobu sťažovateľky zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že 29. júla 2013 podala proti predmetnému rozsudku odvolanie spolu so žiadosťou o odpustenie zmeškanej lehoty (ďalej aj „žiadost“).

Žiadost' odôvodnila tým, že *«jej predchádzajúca právna zástupkyňa [REDAKOVANÉ] ju o doručení rozsudku Okresného súdu Poprad zn. 11C/596/1997-391*

zo dňa 23. mája 2013 telefonicky upovedomila až dňa 15.7.2013 s tým, že pre rozsudok si mala sťažovateľka prísť nasledujúci deň, t.j. dňa 16.7.2013. [REDAKOVANÉ] sťažovateľke oznámila, že odvolanie proti rozsudku nepodá a doporučila jej vyhľadať iného advokáta. Sťažovateľka je osoba bez právnického vzdelania a nepostrehla, že lehota na podanie odvolania jej uplynie dňa 19.7.2013 (keďže rozsudok bol kancelárii [REDAKOVANÉ] doručený už dňa 4.7.2013). Sťažovateľke sa podarilo nájsť advokáta ochotného zastupovať jej záujmy až dňa 23.7.2013 (dôkaz: plnomocenstvo na zastupovanie udelené JUDr. Ingrid Čvirkovej zo dňa 23.7.2013 už založené v súdnom spise). Skutočnosť, že predmetný rozsudok bol sťažovateľke doručený osobne v kancelárii advokátky [REDAKOVANÉ] až dňa 16.7.2013, sťažovateľka preukazovala listinou vyhotovenou adv. kanceláriou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] označenou ako „Vrátenie listinných dôkazov navrhovateľke“, kde v položke č. 19 sa odovzdanie predmetného rozsudku dňa 16.7.2013 konštatuje. Ostatné listinné dôkazy boli sťažovateľke advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ] vrátené až dňa 25.7.2013 – teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania (uvedené vyplýva z listiny „Vrátenie listinných dôkazov navrhovateľke, č.k. 11C/596/1997“ zo dňa 25.7.2013). Sťažovateľka bez toho, aby sa o to nejakým spôsobom pričinila, bola postupom advokátky [REDAKOVANÉ] ukrátená na svojich právach podať v zákonnej lehote odvolanie a tak bola vylúčená z úkonu, ktorý jej podľa príslušných ustanovení O.s.p. patrí. Sťažovateľka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR 5Obo/142/2010 z 20.1.2011 (ktoré pripojila k svojej žiadosti), kde sa konštatuje: „Práceschopnosť právneho zástupcu žalobcu v čase, kedy plynula žalobcovi lehota na podanie odvolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27.1.2010 č.k. 14 Cbi 8/2009-91 je ospravedlniteľným dôvodom na strane účastníka a jeho zástupcu, pričom nie je rozhodujúce, že k práceschopnosti právneho zástupcu žalobcu došlo na ôsmy deň od začatia plynutia lehoty na podanie odvolania (lehota na podanie odvolania začala žalobcovi plynúť 5.2.2010 a nie 4.2.2010, kedy bolo uznesenie doručené právnemu zástupcovi žalobcu) a nemá vplyv na to ani skutočnosť, že doklad o práceschopnosti právneho zástupcu žalobcu bol vystavený až 12.2.2010 t.j. v priebehu 15-dňovej lehoty na podanie odvolania...“».

Okresný súd Poprad uznesením sp. zn. 11 C 569/1997 z 1. júla 2014 návrh sťažovateľky na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania zamietol. O odvolaní sťažovateľky podanej proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 19 Co 199/2014 z 10. marca 2015, ktorým prvostupňové rozhodnutie ako

vecne správne potvrdil. Sťažovateľka podala proti označenému druhostupňovému rozhodnutiu dovolanie.

Krajský súd rozhodol v merite veci o odvolaní sťažovateľky podanom proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 11C/596/1997 z 23. mája 2013 uznesením sp. zn. 19 Co/200/2014 z 28. apríla 2015, ktorým odvolanie ako oneskorene podané odmietol. Sťažovateľka napadla toto druhostupňové rozhodnutie krajského súdu dovolaním.

Najvyšší súd rozhodol o oboch podaných dovolaniach uzneseniami sp. zn. 4 Cdo 375/2015 a sp. zn. 4 Cdo 164/2016, obe z 28. septembra 2016, ktorými dovolania ako neprípustné odmietol.

Sťažovateľka uvádza, že s právnymi názormi citovanými v uvedených rozhodnutiach dovolacieho súdu nesúhlasí, keďže je toho názoru, že v jej veci došlo zo strany okresného súdu i krajského súdu k nesprávnej právnej aplikácii ustanovenia § 58 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), teda k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a v konečnom dôsledku k odňatiu jej možnosti konať pred súdom.

Sťažovateľka v sťažnosti takisto prezentuje podrobnú argumentáciu, o ktorú opiera formulované námietky porušenia svojich označených práv meritórnym rozsudkom okresného súdu sp. zn. 11 C 596/1997 z 23. mája 2013.

Vychádzajúc z uvedenej argumentácie je sťažovateľka toho názoru, že označenými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej v sťažnosti prezentovaných práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom.

Vzhľadom na to sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 375/2015 z 28.9.2016, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 164/2016 z 28.9.2016, uznesením Krajského súdu

v Prešove z 10. marca 2015, sp.zn. 19 Co/199/2014; uznesením Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2015, sp. zn. 19Co/200/2014; uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 11C/596/1997 z 1.7.2014 a rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 11C/596/1997 zo dňa 23.5.2013 porušené bolo.

II. Základné právo [REDAKOVANÉ] zaručené:

- v čl. 29 ods. 1 úst. zák. č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (ďalej len „Listina“) a v čl. 38 ods. 1 ústavy SR, podľa ktorých ženy, mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na zvýšenú ochranu zdravia pri práci a na osobitné pracovné podmienky

-v čl. 29 ods. 2 Listiny a v čl. 38 ods. 2 ústavy SR, podľa ktorých mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie

-v čl. 31 Listiny a v čl. 40 ústavy SR, podľa ktorých každý má právo na ochranu zdravia;

- a základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 11C/596/1997 zo dňa 23.5.2013 porušené bolo.

III. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 375/2015 z 28.9.2016, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 164/2016 z 28.9.2016; uznesenie Krajského súdu v Prešove z 10. marca 2015, sp. zn. 19 Co/199/2014; uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2015, sp. zn. 19Co/200/2014; uznesenie Okresného súdu Poprad sp. zn. 11C/596/1997 z 1.7.2014 a rozsudok Okresného súdu Poprad sp.zn. 11C/596/1997 zo dňa 23.5.2013 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Poprad na ďalšie konanie.

Sťažovateľka navrhuje po zrušení vyššie označených rozhodnutí prednostne vec vrátiť na Okresný súd Poprad, avšak vzhľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom a pre prípad (in eventum) iného právneho názoru ústavného súdu ako je vrátenie veci Okresnému súdu Poprad, eventuálne navrhuje vec na ďalšie konanie vrátiť Krajskému súdu Prešov, eventuálne Najvyššiemu súdu SR.

IV. Najvyšší súd Slovenskej republiky, Krajský súd v Prešove a Okresný súd v Poprade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľke [REDAKOVANÉ] trovy

konania v sume 219,73 € (slovom dvestodevättnásť eur a sedemdesiattri centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Ingrid Čvirkovej, advokátky, Levočská 866, Poprad, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Ak v konaní pred Ústavným súdom SR vzniknú sťažovateľke ďalšie trovy okrem týchto – prevzatie, príprava z 29.12.2016 v sume 101,25 eur, k tomu rež.paušál v sume 8,39 eur, podanie ústavnej sťažnosti z januára 2017 v sume 101,25 eur, k tomu rež.paušál 8,84 eur, sťažovateľka žiada priznať náhradu aj týchto ďalších trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky zaručených ústavou, listinou a dohovorom rozsudkom okresného súdu sp. zn. 11 C 596/1997 z 23. mája 2013 a uznesením okresného súdu sp. zn. 11 C 596/1997 z 1. júla 2014

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že voči namietanému rozsudku okresného súdu disponovala sťažovateľka opravným prostriedkom – odvolaním, ktorého perfektné uplatnenie vo všeobecnosti zakladá súdny prieskum realizovaný v odvolacom konaní druhostupňovým súdom. V prípade sťažovateľky súdny prieskum realizovaný nebol, keďže druhostupňový súd posúdil sťažovateľkou uplatnené odvolanie ako oneskorene podané.

Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv rozsudkom okresného súdu je však podstatné, že sťažovateľka možnosťou riadne využiť opravný prostriedok – odvolanie – disponovala, a teda existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľky namietaným rozsudkom okresného súdu.

Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k namietanému uzneseniu okresného súdu, voči ktorému sťažovateľka disponovala opravným prostriedkom – odvolaním, ktorý aj využila a ktorým sa zaoberal krajský súd ako súd odvolací.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky zaručených ústavou a dohovorom uzneseniami krajského súdu sp. zn. 19 Co 199/2014 z 10. marca 2015 a sp. zn. 19 Co/200/2014 z 28. apríla 2015 a uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 375/2015 a sp. zn. 4 Cdo 164/2016, obe z 28. septembra 2016

Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti judikatúra ústavného súdu reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010).

V zmysle uvedeného preto ústavný súd preskúmal uplatnené námietky sťažovateľky aj vo vzťahu k namietaným uzneseniam krajského súdu, ktoré boli napadnuté dovolaním sťažovateľky, pričom podané dovolania boli odmietnuté ako neprípustné.

V odôvodnení uznesenia sp. zn. 19 Co 199/2014 z 10. marca 2015 krajský súd uviedol:

„Aj odvolací súd je toho názoru, že ani na strane navrhovateľky, ani na strane jej pôvodnej právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ], advokátky so sídlom v [REDAKOVANÉ] nebola preukázaná existencia ospravedlniteľného dôvodu zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C/596/1997-391 zo dňa 23.05.2013. Skutočnosť, že pôvodná advokátka odmietla podať odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa nie je takým ospravedlniteľným dôvodom zmeškania lehoty na podanie odvolania, pre ktorý by bolo možné zmeškanú lehotu odpustiť. Lehota na podanie odvolania proti rozsudku začala plynúť doručením uvedeného rozsudku právnej zástupkyňi navrhovateľky a to dňa 04.07.2013, teda od 05.07.2013. Lehota na podanie odvolania uplynula dňom 19.07.2013 tak, ako správne to konštatoval aj súd prvého stupňa. Skutočnosť, že navrhovateľke bol rozsudok proti ktorému chcela podať odvolanie doručený jej právnou zástupkyňou až dňa 16.07.2013 a do uplynutia lehoty na podanie odvolania chýbali necelé 4 dni, nemôže byť dôvodom v zmysle § 58 O.s.p. vyhodnoteným ako

ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolanie. Rovnako takým nemôže byť ani skutočnosť, že navrhovateľka si nového právneho zástupcu našla až dňa 23.07.2013.

Relevantným dôvodom, pre ktorý by bolo možné odpustiť zmeškanie lehoty by bol napr. úraz, náhla hospitalizácia, práceneschopnosť a obdobný ospravedlniteľný dôvod, či už na strane navrhovateľky alebo jej právnej zástupkyne. V konaní však nebolo preukázané, aby taký ospravedlniteľný dôvod nastal, či už u navrhovateľky alebo u jej právnej zástupkyne. Neochota pôvodnej právnej zástupkyne navrhovateľky podať odvolanie proti rozsudku nemôže byť vyhodnotená ako ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý by bolo možné odpustiť zmeškanie lehoty na podanie odvolania. “

V odôvodnení uznesení sp. zn. 4 Cdo 375/2015 a sp. zn. 4 Cdo 164/2016, obe z 28. septembra 2016, najvyšší súd uviedol:

«1. Okresný súd Poprad rozsudkom z 23. mája 2013 č.k. 11 C 596/1997-391 zamietol žalobu a vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Proti tomuto rozsudku, ktorý bol doručený právnej zástupkyne žalobkyne [REDACTED] 4. júla 2013 podala žalobkyňa 29. júla 2013 odvolanie a zároveň aj žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania.

3. Okresný súd Poprad uznesením z 1. júla 2014 č.k. 11C 596/1997-424 zamietol návrh žalobkyne na odpustenie zmeškania lehoty podľa § 58 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Po posúdení okolností daného prípadu mal súd prvej inštancie za to, že v predmetnej veci nejde o ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty na podanie odvolania. Uviedol, že právna zástupkyňa žalobkyne [REDACTED], ani žalobkyňa, ktorá bola riadne zastúpená v konaní touto právnou zástupkyňou na základe plnomocenstva zo 16. januára 2008 do 23. júla 2013 nepodali v zákonnej lehote odvolanie proti rozsudku. Dôvodom zmeškania lehoty tak nebola objektívne situácia, ale subjektívne nekonanie zo strany žalobkyne, resp. jej právnej zástupkyne.

4. Krajský súd v Prešove uznesením z 10. marca 2015 sp. zn. 19 Co 199/2014 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a uznesením z 28. apríla 2015 sp. zn. 19 Co 200/2014 odmietol odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie ako podané oneskorene.

5. Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 10. marca 2015 sp. zn. 19 Co 199/2014 napadla žalobkyňa dovolaním, ktorého prípustnosť odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), keď nebolo vyhovené jej návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie. Nemala tak k dispozícii zákonnú 15-dňovú lehotu na podanie odvolania. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla uznesenie odvolacieho súdu zmeniť tak, že jej odpustí zmeškanie lehoty na podanie odvolania proti rozsudku, resp. uznesenie odvolacieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

6. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

7. Intervenient vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne a dovolanie za nedôvodné. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol dovolanie odmietnuť.

8. Žalobkyňa napadla dovolaním aj uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2015 sp. zn. 19 Co 200/2014, ktorého prípustnosť odôvodnila tiež odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), keď odvolací súd odmietol jej odvolanie proti rozsudku ako podané oneskorene po tom, čo nebolo vyhovené jej návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku. Nemala tak k dispozícii zákonnú 15-dňovú lehotu na podanie odvolania. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

9. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

10. Intervenient vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že aj toto rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne a dovolanie za nedôvodné. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol dovolanie odmietnuť.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobkyňa, ďalej aj dovolateľka) zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolania žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

12. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 22. apríla 2015 a 20. júna 2015, t.j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti O.s.p., dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., na základe ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj

na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a prípustnosť dovolaní posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 239 O.s.p. v znení účinnom do 22. decembra 2015.

13. Dovolanie žalobkyne smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a proti uzneseniu, ktorým odmietol odvolanie proti rozsudku ako podané oneskorene. Uznesenia odvolacieho súdu proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolania žalobkyne nesmerujú proti uzneseniam, ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolaní preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

14. Predmetné dovolanie by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené § 237 O.s.p. Žalobkyňa poukazovala vo svojom dovolaní, že konanie je zaťažené vadou, ktorá bola uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

15. Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a práv chránených záujmov (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

16. Dovolateľka mala za to, že odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, keď nebolo vyhovené jej návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie a keď následne odvolací súd odmietol z tohto dôvodu jej odvolanie proti rozsudku ako podané oneskorene.

17. Po preskúmaní veci dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa bola v konaní zastúpená advokátkou [REDAKOVANÉ] na základe plnomocenstva zo 16. januára 2008 (č. l. 227) do jeho vypovedania advokátkou 23. júla 2013 (č. l. 399), ktorá skutočnosť bola súdu oznámená 25. júla 2013. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol

rozsudkom z 23. mája 2013 č.k. 11C 596/1997-391, ktorý bol doručený právnej zástupkyňi žalobkyne 4. júla 2013. Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania proti rozsudku uplynula žalobkyňi v piatok 19. júla 2013. Žalobkyňa odvolanie ako aj žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku odôvodnila skutočnosťou, že jej právna zástupkyňa ju o doručení rozsudku upovedomila telefonicky 15. júla 2013 a nasledujúci deň 16. júla 2013 jej oznámila, že odvolanie proti rozsudku nepodá a odovzdala jej rozsudok. Zostal jej tak krátky čas do uplynutia zákonnej lehoty na vypracovanie odvolania proti rozsudku, pričom ide o skutkovo a právne náročnú vec, na ktorú sama nemá potrebné znalosti. Advokátku ochotnú zastupovať jej spor sa jej podarilo vyhľadať až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania proti rozsudku 23. júla 2013. Podľa jej názoru, bez toho, aby sa o to nejakým spôsobom pričinila, bola postupom svojej právnej zástupkyne ukrátená na svojich právach podať v zákonnej lehote odvolanie, a tak bola vylúčená z úkonu, ktorý jej patrí. Je tak daný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku.

18. Podľa § 58 ods. 1 O.s.p., súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon. Podľa § 204 ods. 1 vety prvej O.s.p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

19. Súd prvej inštancie podľa citovaných zákonných ustanovení zamietol návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie a odvolací súd toto rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že v danej veci nebola preukázaná existencia ospravedlniteľného dôvodu zmeškania lehoty na podanie odvolania, pre ktorý by bolo možné zmeškanú lehotu odpustiť. Na základe zistených skutkových okolností mali za to, že dôvodom zmeškania bolo subjektívne nekonanie zo strany žalobkyne, resp. jej právnej zástupkyne, ktorá ju v čase plynutia zákonnej lehoty na podanie odvolania proti rozsudku zastupovala.

20. Na základe vyššie uvedeného podľa názoru dovolacieho súdu nie je daný dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Súd totiž neodníme strane sporu možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. tým, že zamietne jej návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku, keď neuzná ňou tvrdený dôvod za ospravedlniteľný podľa § 58 ods. 1 O.s.p. Ustanovenie § 237 ods. 1

písm. f/ O.s.p. totiž dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti s faktickou procesnou činnosťou súdu, nie však s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom sa vo všeobecnosti neodníma účastníkovi možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p. To platí aj v prípade posúdenia opodstatnenosti návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Aj tu ide o právne posúdenie zisteného skutkového stavu, ktorého prípadná nesprávnosť by zakladala vadu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nie však vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (pozri ZSP 1/2003 str. 2, tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002, 3 Cdo 232/2005, 3 Cdo 155/2010).

21. Keď odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým tento súd zamietol návrh žalobkyne na odpustenie zmeškania lehoty, a potom odmietol odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie ako oneskorene podané, ani týmto rozhodnutím žalobkyňi neodňal možnosť konať pred súdom, pretože žalobkyňa odvolanie nepodala v zákonnej 15-dňovej lehote na podanie odvolania a jej návrh na odpustenie zmeškania lehoty bol právoplatne zamietnutý.

17. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolaní žalobkyne nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol.»

V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľka v podstate kopíruje argumentáciu, ktorú prezentovala v podaných odvolaniach a aj v dovolaniach.

Z obsahu odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 19 Co 199/2014 z 10. marca 2015 vyplýva, že sťažovateľka prezentované okolnosti, ktorými sa snažila konvalidovať zmeškanie zákonom predpísanej lehoty na podanie opravného prostriedku – odvolania, vníma ako ospravedlniteľné dôvody predpokladané ustanoveniami § 58 OSP. Krajský súd interpretoval dotknuté ustanovenia OSP s tým, že sťažovateľke náležite ozrejmil, ktoré okolnosti je možné hodnotiť ako okolnosti ospravedlniteľné, či už na strane účastníka konania, alebo jeho právneho zástupcu, pričom sťažovateľke vysvetlil, že ňou prezentované okolnosti nemajú objektívny charakter, ale ide o okolnosti subjektívneho charakteru pričítateľné na vrub sťažovateľky, resp. jej právnej zástupkyne, ktoré nemožno

kvalifikovať ako okolnosti ospravedlniteľné. Keďže žiadosti sťažovateľky nevyhovelo, nasledujúcim uznesením potom krajský súd odvolanie sťažovateľky podané voči meritórnemu rozsudku okresného súdu odmietol ako oneskorene podané.

Dovolací súd, ktorý sa zaoberal dovolacími námietkami sťažovateľky, vyhodnotil opísaný postup konajúcich súdov, ktorý sťažovateľka namietala a snažila sa ho subsumovať pod dovolací dôvod podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) OSP (odňatie možnosti konať), ako právne posúdenie skutkového stavu, ktoré nepredstavuje faktickú procesnú činnosť konajúceho súdu, a teda a priori nemôže predstavovať vadu predpokladanú citovaným ustanovením OSP. V nadväznosti na to najvyšší súd vylúčil naplnenie označeného dovolacieho dôvodu aj v prípade rozhodnutia krajského súdu, ktorý odvolanie sťažovateľky uplatnené voči meritórnemu rozsudku posúdil ako oneskorene podané.

Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd, ako aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlili svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver, čím poskytli dostatočnú ochranu označeným právam sťažovateľky.

Namietané rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu nenesú znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, nie sú v nesúlade s platnou právnou úpravou, nepopierajú ani zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem a predovšetkým obsahujú dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie svojich skutkových a právnych záverov. Ústavný súd v takýchto prípadoch nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu.

Samotná skutočnosť, že si krajský súd neosvojil interpretáciu okolností relevantných pre posúdenie žiadosti sťažovateľky o odpustenie zmeškania lehoty, ako ani ich právne zhodnotenie z pohľadu sťažovateľky, nemôže ešte viesť k záveru o porušení práv sťažovateľky garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k vyhodnoteniu námietok sťažovateľky o danosti dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP zo strany najvyššieho súdu.

Odôvodnenie všetkých rozhodnutí tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu

na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, pričom ich obsah nesignalizuje žiaden zjavný arbitrárny exces, preto ústavný súd konštatuje kvalitu ich rozhodnutí ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V uvedenej časti tak ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú.

S ohľadom na všetky uvedené závery ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2017